

KARTA INWENTARYZACYJNA GEOSTANOWISKA

Piotr Migoń

Informacje ogólne		
Nr obiektu	048	
Nazwa obiektu (oficjalna, obiegowa lub nadana)	POPIELOWA	
Współrzędne geograficzne [WGS 84 – hddd.dddd]	Długość: 16°07'03"	Szerokość: 50°57'30"
Gmina	Paszowice	
Opis lokalizacyjny	Wierzchołek Popielowej znajduje się w południowo-wschodniej części Pogórza Kaczawskiego, pomiędzy dolinami Nysy Małej na północy i Nysy Szalonej na południu, w pobliżu głównej drogi Bolków – Jawor. Odległość od zamku w miejscowości Świny wynosi 2,1 km na NNW, od centrum Pogwizdowa – 1,8 km na ESE.	
Rozmiary (np. długość, szerokość, wysokość, powierzchnia)	Długość pasa skałek riolitowych – ok. 60 m, wysokość pojedynczych skałek do 3,5 m. Wysokość kulminacji wzniesienia – 360 m n.p.m., wysokość względna od strony zachodniej – 60 m	
Charakterystyka naukowa geostanowiska		
Reprezentowana dziedzina nauk o Ziemi (np. tektonika, litologia, stratygrafia, geomorfologia)	Wulkanizm Litologia – riolity Geomorfologia – rzeźba denudacyjna	
Rodzaj obiektu	Naturalne odsłonięcia skalne	
Litologia	Riolit (dolny perm)	
Forma rzeźby terenu	Formy skałkowe, gładzowiska	
Geneza obiektu (naturalny, antropogeniczny)	Obiekt naturalny, bez śladów ingerencji antropogenicznej	
Ogólny kontekst geologiczno-geomorfologiczny	Popielowa (360 m), wraz z sąsiadującą od południa i wyższą Swarną (389 m), stanowi część ostańcowego grzbietu zbudowanego z riolitów wieku permskiego, wypreparowanego z otaczających skał osadowych ogólnie tego samego wieku. Łukowy zarys wzniesień, otwarty od strony wschodniej, naśladuje przebieg wychodni riolitów. Riolity są skałą wulkaniczną kwaśną, typową dla wulkanizmu, który miał miejsce w Sudetach pod koniec okresu karbońskiego i we wczesnym permie.	

Opis obiektu z punktu widzenia nauk o Ziemi	Przyczyną uznania niższej Popielowej za geostanowisko jest występowanie form skałkowych, rzadkich na wzniesieniach Pogórza Kaczawskiego zbudowanych ze skał wulkanicznych wieku permskiego. Na wierzchołku znajduje się mur skalny o długości ponad 20 m i wysokości do 3,5 m w najwyższej części. Jest zbudowany z nieregularnie spękanych ryolitów, rozpadających się na duże fragmenty zalegające u stóp skałki. Grzebień skalny jest asymetryczny. Strona zachodnia to poszarpana, pionowa ścianka, po stronie wschodniej rozciąga się nieregularne rumowisko głazów, spod którego wystają niskie (około 1 m wys.) progi skalne. Wiele głazów i bloków przypomina kształtem nieforemne płyty, miejscami nawet stojące na sztorc, nawiązując kształtem do pionowych powierzchni spękania. Riolity często wykazują równoległą oddzielność, przypominającą warstwowane o kilkucentymetrowej grubości warstewek. Taka tekstura jest efektem laminarnego płynięcia lawy w potoku lawowym, utrwalonego w wyglądzie skały po jej konsolidacji i powodującego obserwowaną oddzielność płytową.
Historia badań naukowych	Szczegółowych badań nie prowadzono.
Wartości dodatkowe (historyczne, biologiczne)	Nie stwierdzono
Bibliografia (najważniejsze pozycje)	Migoń P., 2010. Z geomorfologii Sudetów (35). Na Swarnej i Popielowej. Sudety, nr 5(110), s. 38-39.
Inne uwagi	Sąsiednia Swarna jest wyższą kulminacją, ale znajdujące się na niej skałki i rumowiska są znacznie mniej efektowne.
Stan i możliwości wykorzystania	
Możliwości wykorzystania obiektu do celów edukacyjnych	Geostanowisko zasługuje na uwagę ze względu na obecność naturalnych odstonień riolitów w postaci rzadkich na Pogórzu Kaczawskim form skałkowych w położeniu szczytowym i możliwość odtworzenia zjawisk związanych z płynięciem lawy, zapisanych w teksturze skały. Miejsce jest stosunkowo łatwo dostępne, przy znakowanym szlaku turystycznym, w pobliżu głównej drogi Bolków – Jawor (dojście około 30 minut).
Dostępność: ograniczenia, bezpieczeństwo	Obiekt dostępny bez formalnych ograniczeń.
Istniejąca infrastruktura turystyczna	Leśną drogą u zachodniego podnóża Popielowej przebiega czerwony szlak pieszy „krawędziowy” z Bolkowa przez Świny w kierunku Myśliborza.
Istniejące i potencjalne zagrożenia	Brak zagrożeń.

Dokumentacja graficzna

048_1 Ryolitowy grzebień skalny na wierzchołku Popielowej.

048_2 Rumowisko blokowe poniżej skałek – efekt wietrzenia mechanicznego i transportu grawitacyjnego w dół stoku.

048_3 Tekstura fluidalna w lawie ryolitowej wskazująca na płynięcie lawy.